

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Hospodářská informatika

HINFL, HINFK

Lesnická
a dřevařská
fakulta

Hospodářská informatika
(HIHFL, HINFK)

Připravil: Ing. Tomáš Badal

Autorské právo

Mendelova
univerzita
v Brně

- nároky tvůrců autorských děl – spisovatel, hudebník, filmař, programátor, ...
- duševní vlastnictví
- práva vznikají okamžikem vyjádření díla v jakékoliv oběktivně vnímatelné podobě

Práva autora

- Osobnostní práva – trvají do smrti autora kdy zanikají, jsou nepřevoditelné = právo rozhodnout o zveřejnění díla, právo osobovat si autorství (do díla smí být zasahováno jen se souhlasem autora)
- Majetková práva – výlučné právo na rozhodování o užívání díla - jiná osoba než autor smí dílo užít pouze na základě autorova oprávnění

Práva na užití díla

- právo na rozmnožování díla,
- právo na rozšiřování díla či jeho rozmnoženiny,
- právo na pronájem díla či jeho rozmnoženiny,
- právo na půjčování díla či jeho rozmnoženiny,
- právo na vystavování díla či jeho rozmnoženiny,
- právo na sdělování díla veřejnosti
- právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého,
- právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu

Trvání práv

- po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti – potom je dílo „volné“
- u spoluautorství - od úmrtí posledního autora
- majetková práva nepřevoditelná – udělují se licence

Zaměstnanecká díla

- díla, která autor vytvořil v rámci plnění svých povinností k zaměstnavateli
- U takových děl (není-li dohodnuto jinak) majetková práva vykonává svým jménem a na svůj účet zaměstnavatel.

Bezúplatné zákonné licence

- Citace – každý může ve svém díle v odůvodněné míře citovat výňatky z cizích zveřejněných děl, pokud uvede zdroj (jméno, název díla a pramen).
- Užití díla trvale umístěného na veřejném prostranství – je např. dovoleno fotografovat veřejně umístěnou sochu či stavbu a tuto fotografii dále šířit.

- Úřední a zpravodajská licence – dílo je možné využít při zpravodajství o aktuální události apod
- Užití při občanském a náboženském obřadu či školním představení – dílo je v těchto případech dovoleno využívat pro nevýdělečné účely
- Knihovny, archívy apod. – mohou vyrábět pro svoje účely rozmnoženiny a díla půjčovat a pronajímat, jsou však povinny platit stanovené poplatky.

Užití pro osobní potřebu

- Jakékoliv dílo mimo PC programu a databáze lze pro osobní potřebu konzumovat, zhotovit záznam, rozmnoženinu či napodobeninu – napodobeniny nesmí být využity k jiným účelům
- Náhradou jsou autorům paušální platby – součástí platby př. prázdné CD, kopírka, ... procenta z prodejní ceny

Výjimky z ochrany

- Úřední díla – právní předpisy, rozhodnutí, listiny, obecní kroniky, státní symboly, ...
- Výtvořky tradiční lidové kultury
- V této souvislosti je vhodné podotknout, že např. **myšlenka, postup, princip, matematický vzorec** apod. se samy o sobě vůbec nepovažují za autorské dílo, tudíž žádné autorskoprávní ochraně nepodléhají.

Patent

- Zákonná ochrana vynálezů – zaručuje vlastníkovvi patentu výhradní právo k průmyslovému využití vynálezu